

JÄRFÄLLA

Regler för fördelning av skolplatser i kommunala skolor

Barn- och ungdomsförvaltningen

Rapportnr: Bun 2018/225
September 2018

Innehåll

1.	VAD SÄGER SKOLLAGEN OM SKOLPLACERINGAR?	2
2.	SKOLVAL I JÄRFÄLLA	2
2.1.	Antagningsordning förskoleklass	3
2.2.	Antagningsordning årskurs 6.....	3
2.3.	Hantering av kö	4
2.4.	Så tillämpas den relativa närhetsprincipen	4
3.	INFLYTTNING OCH SKOLBYTEN	4

1. VAD SÄGER SKOLLAGEN OM SKOLPLACERINGAR?

Av skollagen framgår att kommunen vid placering av en elev i första hand ska utgå från vårdnadshavarnas önskemål. Detta innebär att vårdnadshavare har rätt att lämna önskemål om skolplacering för sitt barn oavsett årskurs. Ett önskemål om placering vid en viss skolenhet får emellertid inte gå ut över någon annan elevs berättigade krav på placering vid en skolenhet nära hemmet. Detta blir aktuellt i situationer när vårdnadshavare till en annan elev inte har framfört något önskemål om placering vid en viss skolenhet.¹

Det är möjligt för en kommun att frångå vårdnadshavares önskemål om den önskade placeringen skulle innebära att betydande organisatoriska och ekonomiska svårigheter uppstår för kommunen². Bestämmelsen kan tillämpas om skolan inte har plats för alla elever som önskar gå där. Det finns då inget krav om att kommunen måste bereda plats i syfte att tillmötesgå önskemålen. I praxis har denna bestämmelse även tillämpats för elever med omfattande behov, vilka kan ges företräde framför andra elever om stödet inte kan tillgodoses på en annan skola utan att detta skulle medföra betydande organisatoriska eller ekonomiska svårigheter för kommunen.

2. SKOLVAL I JÄRFÄLLA

Alla vårdnadshavare till elever som kommande hösttermin ska börja i förskoleklass eller årskurs 6 i Järfälla, får lämna önskemål om skola i en e-tjänst inom den process som kallas ”skolvalet”. Elever som inte har gått i förskoleklass och som ska börja i årskurs 1 får skolvalsblanketter hemskickade.

Vårdnadshavare anger i e-tjänsten vilka skolor som de önskar att deras barn ska gå i. Placering sker enligt önskemålen så långt det är möjligt. Kommer eleven inte in på sitt förstahandsalternativ på grund av platsbrist, försöker kommunen tillgodose andrahandsalternativet och så vidare. Detta innebär att vid urval till skolorna behandlas exempelvis förstahandsalternativ och andrahandsalternativ likvärdigt.

Om en vårdnadshavare inte har lämnat ett önskemål om skolplacering och om syskonförtur till en viss skola saknas, förutsätts vårdnadshavaren önska placering i skolor rangordnat efter skolornas närhet till hemmet. Elevens närmsta skola förutsätts vara vårdnadshavarens förstahandsalternativ, elevens näst närmsta skola vårdnadshavarens andrahandsalternativ och så vidare. Detta innebär inte att dessa elever har rätt till plats i den närmsta skolan, men de konkurrerar om platserna i den aktuella skolan på samma villkor som de elever som önskat plats på skolan. I praktiken innebär detta att skollagens krav på en skolplacering nära hemmet kommer tillgodoses för samtliga elever, även de som inte inkommer med ett önskemål om skola.

Om vägen till skolan anses osäker enligt kommunens bedömning, kan SL-kort alternativt skolskjuts erbjudas enligt kommunens riktlinjer för skolskjuts³.

Folkbokföringsadressen som är registrerad 1 februari är utgångspunkten för placeringen⁴ och eventuella mätningar av avstånd. För de familjer som är på väg att flytta

¹ Skollagen 9 kap. 15 § och 10 kap. 30 §

² Skollagen 9 kap. 15 § och 10 kap. 30 §

³ Se *Riktlinjer för skolskjuts i Järfälla kommun*, Dnr Bun 2013/138

till eller inom Järfälla gäller att ett kontrakt eller liknande handling som styrker den blivande adressen ska visas upp i samband med skolvalet. Om inte en ny bostadsadress kan styrkas gäller befintlig folkbokföringsadress.

Observera att för elever som inte omfattas av skolvalet gäller andra regler. Det kan exempelvis handla om elever som flyttar till kommunen efter läsårsstart eller elever som går i grundskolans övriga årskurser än årskurs 6. Se mer om detta under rubriken *Inflyttning och skolbyten*.

2.1. Antagningsordning förskoleklass

Antagningsordningen till förskoleklass ser ut enligt följande:

1. Elev med syskonförtur
2. Elev som önskat placering på skolan samt elev som inte har lämnat ett önskemål men som antas önska skolan utifrån skolans närhet till hemmet
3. Elev från annan kommun

Syskonförtur gäller om det finns syskon som kommer att gå i årskurs 1-5 på skolan. Förturen gäller vid första skolplaceringen för syskon och upphör alltså att gälla exempelvis vid skolbyte.

Rektor på respektive skola beslutar hur många elever som kan erbjudas plats utifrån skolans kapacitet. Om alla aktuella elever inte får plats i skolan fördelas platserna utifrån antagningsordningen som anges ovan så långt det är möjligt. Därefter tillämpas den relativa närhetsprincipen. Om exempelvis en skola kan erbjuda plats till alla elever med syskonförtur, men inte till samtliga övriga elever som tillhör kategori två i antagningsordningen ovan tillämpas den relativa närhetsprincipen som urvalsgrund för dessa elever. Läs mer om fördelning enligt den relativa närhetsprincipen under rubriken *Så tillämpas den relativa närhetsprincipen*.

2.2. Antagningsordning årskurs 6

Antagningsordningen till årskurs 6 ser ut enligt följande:

1. Elev som önskat placering på skolan samt elev som inte har lämnat ett önskemål men som antas önska skolan utifrån skolans närhet till hemmet
2. Elev från annan kommun

Rektor på respektive skola beslutar hur många elever som kan erbjudas plats utifrån skolans kapacitet. Om en skola inte kan erbjuda plats till alla elever tillämpas den relativa närhetsprincipen som urvalsgrund. En elev från annan kommun ska dock prioriteras lägst.

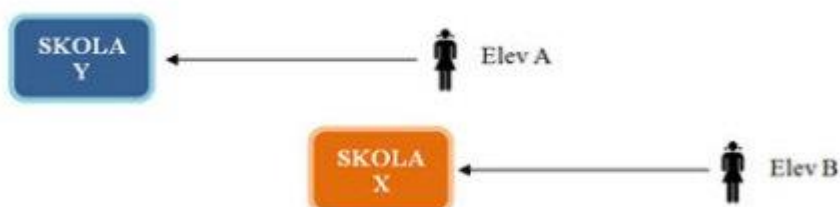
⁴ Barn- och ungdomsförvaltningen utgår från att vårdnadshavare har följt folkbokföringslagen när aktuell folkbokföringsadress registrerats hos Skatteverket. Vid uppenbar felaktig folkbokföringsadress informeras Skatteverket.

2.3. Hantering av kö

Om inte alla elever kan erbjudas plats på en önskad skola ska rektor bilda en kö. Om ledig plats uppstår på skolan ska den relativa närhetsprincipen fungera som urvalsgrund. Elev från annan kommun ska dock alltid prioriteras lägst.

2.4. Så tillämpas den relativa närhetsprincipen

Närhetsprincipen innebär att en elev har rätt till en skola nära sitt hem. Den relativa närhetsprincipen innebär att elevens avstånd från hemmet till sökt skola och andra närliggande skolor sätts i relation till andra elevers motsvarande avstånd. Utgångspunkten är att alla elever ska få jämförelsevis en rimlig lång väg till skolan. Detta medför att en elev inte är garanterad plats i den skola som ligger närmast hemmet och att en elev som bor närmast den önskade skolan inte automatiskt har förtur dit.

Den relativa närheten mellan två elever och två skolor. Skola X är den närmsta skolan för både elev A och elev B, men är den relativt närmsta för elev B som har längre avstånd till skola Y jämfört med elev A. Eftersom alla elever ska få jämförelsevis en rimlig lång väg till skolan placeras elev B därför i skola X medan elev A placeras i skola Y.

Relativ närhet innebär att avståndet mellan elevens folkbokföringsadress och den sökta skolan mäts och sätts i förhållande till avståndet till en annan näraliggande skola. Likadant görs för alla elever som har sökt skolan och dessa avstånd jämförs sedan. Det är inte fågelvägen utan den faktiska gång- eller cykelvägen från elevens folkbokföringsadress till skolan som mäts. Hänsyn tas också till vad som bedöms som farliga vägar.

3. INFLYTTNING OCH SKOLBYTEN

Det sker skolplaceringar vid andra tidpunkter under året än just till läsårsstart. Det kan handla om inflyttning till kommunen som sker under året eller skolbyten.

Både vid inflytt och vid byte av skola erbjuds plats på sökt skola i den utsträckning det är möjligt. Detta innebär till exempel att nyinflyttade elever inte har förtur om det finns en kö till den önskade skolan, men de har givetvis rätt att ställa sig i kön. En skolplacering erbjuds istället i den skola som är belägen närmast hemmet som har lediga platser.

Familjer som flyttar till kommunen under pågående läsår ska skicka en ansökan om skolplacering till skolpliktsbevakade skola. Det är nämligen den skolpliktsbevakande skolan som har ansvar att se till att en skolplacering kommer till stånd för eleven. Om familjen initialt kontaktar den skola de önskar att sitt barn ska gå i och denna skola inte är skolpliktsbevakande skola, ska familjen hänvisas till den skolpliktsbevakande skolan.

Vid byte av skola ska vårdnadshavare lämna en blankett om skolbyte till avlämnande skola och önskad skola ska kontaktas. Det är rektorn på den önskade skolan som avgör om plats kan erbjudas alternativt att eleven placeras i kö.